

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILTTÉR PÓTLÓRA 60 FILLÉR.

Felolvasó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosító:

STRAUSZ SÁNDOR.

A háború és jövő kötelességünk.

Ira: Dr. Glesswein Sándor.

A békeség szent ünnepe is a háború jegyében folyt le. De noha még teljes hélyvel dul a háború, előbb-utóbb mégis aktuálissá lesz a béke kérdése. A háború nem más, mint a nemzetközi vagy mondjuk államközi egyensúly megzavarása, miként a szélvész és förgöteg a légrétegek egyensúlyának megbomlása. S a most dúló háború is annak a jele, hogy ezidőszent, sajnos, még nem rendelkezünk oly nemzetközi intézménnyel, mely az államok közötti egyensúlyt erőszak nélkül helyre tudná állítani. De azért a szociológiai tények vizsgálatából fakadó meggyőződés, hogy a mostani háború is egy lépéssel előbbre fogja vinni a megoldását annak a problémának, mely a nemzetközi érdekköszűtközéseknek nemzetközi jog alapján, tehát fegyveres beavatkozás nélkül való kiegyenlítését könnyebben megvalósíthatóvá teszi.

Igy volt ez eddig minden háborúnál s azért így kell ennek lennie, talán fokozottabb mértékben a mostani világháborúnál is. A mindig nagyobb mértékben előrehaladó szövetkezés és a nemzetközi jogintézmények fejlődése egy nem közvetlen, legtöbbször nem is szándékolt következménye, mintegy mellékterménye a háborúknak.

A modern szociológia az ő analógiáit különös élszeretettel — és bizonyos egyoldalúsággal — a primitív népek szokásaiól és életviszonyaiból szokta meríteni. S a háborút is, mint szociológiai jelenséget ez szerint itéli meg.

Miből származik a háború primitív törzseknel és mi annak eredménye?

Tényleg az a permanens hadi állapot, mely a primitív népeknél nem tartozik a

ritkaságok közé, vagy a gazdasági érdekkörök kollíziójából veszi eredetét vagy pedig a vendetta (vérbosszu) jellegével bír, amennyiben az egyik törzsenek tagja vagy tagjai megölték vagy kifosztották a másik törzs hozzátartozóit.

A legtöbb esetben ennek a megtorlandó igazságtalanságnak az oka szintén veszélyeztetett gazdasági érdekekből származik. A szűkségtől indíttatva, valamely hatalmasabb ellenfélről régi helyéből kiszorítva, vagy a természetes szaporodás következtében egy másik törzs tovább menni vagy terjeszkedni óhajtván, a régebben ott lakó törzs területére lép, ott próbálja élelmét, vadászat vagy halászat által megszerezni. A régebben ottlakó törzs számára ez, egy modern amerikai kifejezést használva, undesirable immigration. Magánjogi intézmények híjában tehát rendszerint birkra kelnek. Az egyik a területet res nulliusnak tekinti, melyet ő is kihasználni kíván, a másik szerzett jogainak sérelmét feltű és a betolakodást erőszakkal el távolítani iparkodik. Ha nem tudnak meg egyezni, mert rendszerint egyik fél sem akar engedni, az erőnek vagyis háborúnak kell elődöntenie, kinek legyen joga azon a területen tovább is maradnia, vagy ott rendelkeznie.

Az erőviszonyok arányától függ, vajjon a gyengébb törzs teljesen megsemmisül, elmenekül e, vagy az erősebbnek meghódol s mintegy beléje olvad; ha pedig csaknem egyenlők az erők, szövetséges társakká lesznek. Rendszerint csak a szomorú tapasztalatok viszik az embereket arra a belátásra, hogy a háborúságot és harcot csak szövetkezés és társulás által lehet elkerülni.

A mi rohamosan előretörtető technikai kultúránknak és mind nagyobb területeket behálózó kereskedelmünknek szüksége van egy magasabbrendű, az eddigi állmalakulá-

soknál kiterjedtebb szervezeti keresetre. S talán ez is egyik oka a most dúló háborúnak is. Miként a mult század háborúi létrehozta az egyesült Németországot, az Unita Italiát, miként az amerikai war of secession kialakította az Egyesült Államok erős egységét, így talán a mostani világharc is egy fejlettebb alakulatra fog vezetni.

Az 1866-i háború döntötte el azt, hogy a német egység kialakulásában Poroszországot illesse a vezető szerep, amely aztán már az 1870-iki háborúban előbbi ellenfeleink egy jó részével közösen küzdött a franciák ellen a másik ellenfélnek, Ausztria-Magyarországnak jóakaró semlegessége mellett. Az 1866-iki ellenfelek azonban a mostani küzdelem idejében lettek csak igazán egybeforrasztva, midőn már nemcsak egymás mellett, hanem ugyszólván egybe elegyedve harcol német, osztrák és magyar.

A másik oldalon régi riválisok, mint orosz és angol, sőt az elmúlt évtized két leghevesebb ellenfele, akik addig a hadviselés dimenziójának első rekkordját érték el, orosz és japán, egy táborban vannak.

A jövő problémája talán az lesz, megtalálni azt a tengelyt, amely körül a mostani ellenfelek is szorosabb nexusba léphessenek egymással. A tartós békét leginkább e problémának helyes megoldása biztosíthatná.

Ha a háború csak azt hozná magával, hogy a mappákat át kell javítani s hogy az egyik fél a másiknak hadi kárpótlást fizet — akkor ez az emberi életnek és magának az emberi méltóságnak szörnyű lebecsülése. És ha a háborúnak más eredménye nincs, akkor ez emberi hetakombákat nem szabad a föld színén megütni. Ha már folyina kell patakokban a sok embervérnek, ha a Haza reményeinek százezrei legszebb korukban elpusztulnak, ennek a tömérdek áldozatnak

Az északi harcterről.

Gyarmati József alsódombori áll. isk. tanító ismét megszólalt. Multkori levele, mely általános érdeklődést keltett, ennek a levélnek a közzétételére is készlet. A kárpáti küzdelmek egyik epizódját eleveníti fel benne Gyarmati József, melyből kifolyólag ő maga kórházba került. A levél következőképen hangzik:

Igen tisztelt Igazgató Ur!

A feltámadás szép napját kórházban töltöm, mint lábadózt beteg! — Már annyira jól érzem magamat, hogy biztos reményem van, hogy nemsokára elhagyhatom a kórházat.

Szíves engedelmével leírom névnapom éjszakáján, március 19-én, történt orosz támadást, ahol betegséget is szereztem.

Naplómból. 1915. III. 19.

Átazott ruhában, zűd fenyőgalyakon fekszem! Az elmúlt napok fáradaimai nagyon kimerítettek, s most bágyadt és álmos vagyok!

Dekungon falán lassú nehéz cseppekben pereg le a megolvadt hóhé hely, bár kívül metsző hideg szél hordja a havat.

A szélroham megmegrázta galyakból fákolt kis kunyhóm födelét, mintha mondaná: »Ne aludj, figyelj! Dolgod lesz még ma, hát ébren légy!«

Megnézem órámat. Éjjel után fél 4 óra van. — A lövészárkokban mindenütt csendesség, csak néha ad le a figyelő poszt egy-egy lövést, jelezve, hogy ébren van és figyel!

Fázom, diderem! Nedves ruhám testemhez tapad! Könyökre támaszkodom, s haza száll minden gondolatom és sóhajom az én Szeretteimhez! — Most ók mily édesen, nyugodtan alsznak otthon! — Milyen megnyugtató, boldog érzés is az a sok szenvedés közepette, ha az ember, családját biztos helyen, meleg otthonban tudja! Könyvebben viseli ő maga is a szenvedést.

Ilyen éhez hasonló gondolatok foglalkoztattak névnapom éjjelén, március 19. én.

Nem sokáig tartott azonban ábrándozásom, mert heves puskaropogás és zűrváros lármá hallatszott balszárnynkról, amely a hegy lejtőjén húzódtott le a völgybe!

Azonnal fölugrottam, s kapitányomhoz siettem, hogy fölköltsem! (Ezen éjjel én voltam szolgálattételre hozzá rendelve.) Kapitányom az első szóra fölébredt és parancsot adott, hogy a lehető

leggyorsabban szaladjak a balszárnra és tudjam meg, hogy mi történt ott? És amilyen gyorsan csak lehet, hozzak onnan jelentést!

En futva igyekeztem a nevezett szárny felé, ahol már vígan fűtőrészték a kis, éles, üveghangú orosz golyók! A vaksötét éjben gyakran belebuktam egy-egy vízzel telt gödörbe, de ezt föl sem véve, igyekeztem céloml fel!

Ott már nagy munka folyt! — Az oroszok a völgyben előre nyomultak, a sötét éj leple alatt, s balszárnynkat oldalba támadták! Dacára a túlerőnek (az oroszok 6-os sorban vonultak föl) katonáink kifűdőben állták helyüket. A heves elkeredést s heves volt. 30 lépésről szemlélem a küzdelmet; majd laufsritt, s rohanok kapitányomhoz!

Ó azonban már a jobb szárnyn van a lövérekben s utasításait osztogatja! Jelentem neki a történeteket. Ó szó nélkül bólint fejével s előre mutat. Alig 800 lépésre előttünk, mint egy piszkos szürke felhő, közeledik egy nagy széles tömeg.

Az ellenség az egész hegyhátat megrohanta! Na, nemsokára nekünk is melegünk lesz, mondtam szomszédomnak!

Mindenki fegyverét vizsgálja, hogy rendben van-e? Majd municiót készít maga elé, hogy kéz-

és odaadásnak más gyümölcsöt is kell teremnie. Ideális javakat is kell hoznia; a jogállapot, népszabadság megszilárdítására kell szolgálnia.

Akik künn a csatamezőn fáradsnak, szenvednek, nélkülöznek és vért ontanak, az áldozatot a Haza javára felajánlják — minékünk, kik itthon maradtunk, az a szent kötelességünk: örködjünk, elmélkedjünk, gondolkodjunk, beszéljünk, dolgozzunk, hogy ez az áldozat hiábavaló ne legyen. Felmunkát végeznek, ha Hazánknak és az emberiségnek ideális javakat nem tudnak biztosítani.

Mikor nemzetünk hősei idegen földön fáradsnak, szenvednek, véreznek, a magyar vitézség és lovagiaság híret jöbarát és ellenség által megbámullatják, mi, a szellemi munka emberei itthon nem lehetünk tétlenek. A statisztika azt mutatja, hogy a hősi halált haltak és sebesültek számában a magyarok percentszáma a szövetséges hadak többi nemzetének arányszámát felülmúlja. Legyen résen a magyar szellemi munka is, hogy a mi hozzájárulásunkkal és érezhető közreműködésünkkel a mostani világháborúból szövetségi konstelláció kialakuljon, mely az áldásos világbékének és az általános kulturfejlődésnek biztosítéka lehet.

Minél nagyobb lesz a részünk ebben a szellemi munkában és küzdelemben, annál nagyobb sulya lesz Hazánknak, nemzetünknek a jövő formációjában.

Levelezés a hadifoglyokkal.

A hadifoglyokkal postaküldemények a következő feltételek mellett válthatók: A hadifoglyoknak szóló postai küldemények mind díjmentesek ezzel a felirással: »Pour prisonnier de guerre«. Oroszországba, Szerbiába stb. közönséges nyitott levelek és lev. lapok küldhetők. A címzés franciául vagy németül történik. A tábori lev. lapon fölül van a feladó neve és lakása; alatta feltűnő írással: Pour prisonnier de guerre s ez alatt a fogoly címe, rangja és a csapat, melyben legutóbb szolgált. Legutal pedig (ha tudja) a tartózkodási hely és ország (pl. Omsk, Akmolinsk, Sibirien); (ha nem tudja) Sibirien, vagy Russland stb. A levélen a feladó neve hátul van.

Pénz (200 K-ig) csak frankban adható fel — nemzetközi utalványon. Oroszországba

»Au Contrôle Général de Postes à Berne«, Szerbiába »Külföldi postautalványok kicserélő hivatala Budapest« címmel. A címzett nevét a szelvény hátoldalára kell feljegyezni, ide kell természetesen a rendeltetési helyet is írni. Az utalvány szelvényére közleményt írni nem szabad.

Csomagokban (5 kg-ig) csak ruha, fehérnemű s egyéb személyes használatra szánt tárgyak szállíthatók. A csomagokért, melyekben írásbeli közlemények nem küldhetők, a posta felelőséget nem vállal; azok egyébiránt a felvevő postán fel is bonthatók. A küldemények viaszkosvásonban vagy faládjában adandók fel. A cím erre írandó.

Táviratok Oroszországba és Szerbiába Románián át adhatók fel, németül — kárterítési igény nélkül. Oroszországba egy szó díja 33, Szerbiába 18 fillér.

Bizonytalan esetekben a Budapesten székelő »Hadifoglyok gyámoltató és tudósító hivatala« (IX. Üllői út 1) készséggel nyújt és szerez be felvilágosítást hadifogságba esett honfitársaink hol- és hogylétéről.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Karczag Béla perlaki pénzügyi szemellenőrt a IX. fizetési osztályba pénzügyi számvizsgálóvá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Gudlin Ferenc ipolyvási kir. törvényszéki írnokot a perlaki kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Halálozás.** Özv. Tamás Istvánné, szül. Fatér Klára urasszony, f. hó 10-én délután, 81 éves korában, Nagykanizsán rövid szenvedés után elhunyt. Az általános tiszteletnek örvendett tisztas matrózában dr. Tamás János nagykanizsai ügyvéd édesanyját siratja. Nyugodjék békében!

— **Katonatemetés.** Ifj. Simon Lajos 48. gyalogezredbeli katonát, kinek haláláról mult számunkban megemlékezünk, szülői Gyöngyösről, ahol meghalt, hazahozatták. Temetése mult vasárnap volt a kath. temető halottasházából igen nagy közönség részvétele mellett délután 5 órakor.

— **Április 11.** A 48-as törvények beiktatása évfordulójának ünnepe volt április 11-én. A hivatalos helyiségeket e napon

fellobogózták s a róm. kath. templomban 11 órakor hivatalos istentisztelet volt, melyen az iskolák s a hatóságok képviselői is megjelentek.

— **Időjósítás.** A Meteor szerint holnap hideg lesz, tömörült napfoltok megjelenése esélre fagy is várható. Április 22. szeles, 26 és 30-ika körül több csapadék érvényesül.

— **Kórházvizsgálat.** Kövesdi Boér Gusztáv m. kir. honvédeztudós e hó 13-án a helybeli tartalék és póttartalék kórházakat meglátogatván, a tapasztalt rend fölött megelégedését nyilvánította.

— **Hősi halál.** A legendás idők hősei, sajnos, csak szaporodnak. Alig mulik el hét, hogy egy-egy hősi vitézünk fájdalommal okozó haláláról meg ne emlékezzünk. Most is el-síratunk egy muraközi fiút, Lisziák Aladár, perlaki születési IV. éves joghallgatót, aki mint a 3-ik budapesti bosnyák gyalogezred egyéves önkéntes tizedese, a Kárpátokban duló harcok közben szerzett sebe következtében kéthavi szenvedés után a budapesti XVI. helyőrségi kórházban, 24 éves korában, kiszenvedett. Lisziák Aladár veséjén talált a golyó egyik februári csatában s halálos sebet ejtett rajta. Operáció s a leg gondosabb ápolás sem segíthetett az ifjú hősn, aki így tudóvéréstől komplikálódott vesetályog következtében e hó 6-án nemes lelkét kilehelte. A Hazáért meghalt Lisziák Aladár április 10-én d. u. 2 órakor temették el Budapesten. Lisziák Jenő perlaki járásbíró-sági tisztviselőt fiát siratja a korán elhunyt fiatal vitézben. Nyugodjék békében!

— **Üdítőállomásra adakoztak:** Scharmatz Regina befőt, piskóta, 300 cigaretta és 20 K, Zakál Henrikné 200 cigaretta, Vasuti tisztviselő 20 kg. kockacukor. Köszönettel Szalmay V. K. E. elnök.

— **Választmányi gyűlés.** A törvényhatósági bizottság f. évi május hó 10-iki rendes közgyűlésének előkészítése tárgyában az állandó választmány április hó 23-án és május hó 3-án délelőtt 9 és fél órakor Zalaegerszegen, a vármegyeház termében gyűlést tart.

— **Tűzek Csáktornyan.** A mult héten egyszerre két kisebb tűzeset is támadt Csáktornyan. Vasárnap korá reggel a Ferenc József lovaságnak laktanya volt a kintinhelyiségében levő konyhában mennyezetgerenda tűz fordult elő. A tűz akként keletkezett,

nél legyen, mert csak a gyors tüzelés fogja kiegyenlíteni az egyenlőtlen erőket.

A jobbszárnyon, az erdőben, is megindult már a tüzelés. Még néhány perc s mi is hozzáfogunk az aratáshoz. Salvenokkal ödvözöljük a korai vendégeket. Már az első katon elhasználása után jól lehet látni, hogy bomlik az ellenség zárt sora. Gomolyog, hullámszik, inog ide-oda. — Jól bele talátnak.

300 lépésre lehetnek már csak. Most gyorsabb tempóban jönnek. Mi, amily gyorsan csak tudunk, — lövünk. Izgalomunk elmúlt már, nyugodtan célzunk.

150 lépésnél már ordítanak, hulláznak. Ez a látma inkább csak arra jó, hogy önmagukat bátorítsák, mert minket ugyan meg nem félemlítenek.

Néha egy-egy gyorslábu és merészebb altiszük előre fut drótvágó ollóval, hogy utat vájon a szeges drótsövényen. Persze még oda sem ér, már elbukik. Biztos a találsunk, mert hiszen egészen közel vannak.

Kiugrátnak a vizes dekungból s a drótnál várjuk őket! Gyertek csak! Szurni nem is érdekes. Jobban kézről van, ha a fegyver boldogabb végét fogjuk s úgy küldjük a másvilágra.

A küzdelem rövid, de heves! Egész sereg halott és sebesült körülöttünk! Aki még megmarad, az összetett kézzel könyörgő irtalomért. A fegyverteleneket összeszedjük s hátra küldjük. — A többi pedig vagy fut, vagy meghal!

Már befejeződik a harc, csak itt-ott verekszik még egy-egy kis csoport!

De dereng a fény, pirkad már! A harcba beleszólnak most az ágyuk is! — Sivítva, rekedt höggéssel csapódik le hátunk mögött az első gránát! Az elsőt a többi 10—20 követi. Shrapnellek robbannak szét fejünk fölött!

Egy ostoba gránátzilánk leteríti vitéz kapitányomat. Elviszik a sanitécék, de még visszaszól nagy fájdalommal is: »Fiúk, csak kitarítani! Mienk a győzelem, csak legyen mindig elég munició!«

A harcnak is vége van már. Összeomlott a nagy támadás, a mi ellenállásunkon!

Sok halott és sebesült, s mintegy 400 fogoly a zsákmány.

Most már a nagy munka után le is pihenhetünk, ha nem volnánk beteg. — A térdig érő vízben s nedves ruhában nagyon áthűltem! Rosszúl érzem magam, hát elmegyek a Hílfplatzra!

Aki oly hosszú küzdelmek után, oly sok üt-

közetből sértetlenül került ki s egy golyó sem talált el, azt most levette lábáról a kór! — Lázás és kimerült voltam, elküldtek hát a kórházba.

Most itt, a béke és nyugalom hónapban, csendesen fekszem ágyamban! — Lelki szemem előtt egyenkint vonulnak el az elmúlt hónapok nagy szerű küzdelmei és véres napjai. — Sok ezer formában leselekedett rám a halál, de az a Mindenedható, aki fölöttünk lakik, s kinek tudta nélkül még egy kis bogár sem pusztulhat el, nem hagyott el engem sem, s kizozta a golyózáporból annak a hat kis apróságnak gondozó apját, akik otthon jó mamájuk körül gyermeki gondtalansággal játszadozva, ártatlan lélekkel kérdezik: »Mama, hát a papa miért nincs a Tájpátokban?« »Akkor miért nem jön haza?«

Türeme! — kis angyalkám! Talán... talán... nemsokára!!

Fogadja igaz nagyrabecstülésem őszinte nyilvánítását.

Nagyságos Asszony kezeit csókolva vagyok Miskolc, 1915. ápril. 4.

kiváló tisztelettel

Gyarmati József.

hogy a kéménybe beépített mennyezetgerenda az erős tüzelés következtében már napokkal előbb tüzet fogott, ott lappangva továbbterjedt, mígmen vasárnap reggel a mennyezetben is átharapódva idejekorán észrevételelt s rövidesen el is fojtatott. A kár itt mintegy 1000 K. — A másik tüzeset pedig szerdán délelőtt a Gráner Testvérek telken levő borszirsírgyártó helyiségben ütött ki. Ugyanis az olvasztó katlanba valaki gondatlanságból üres faskatulyákat dobott, s a nagy tüzelés következtében a skatulyák meggyuladtak, ezektől a borszír is lángra lobbant s lángbaborult a tetőzet egy kis része is. A tüzel a házbeliek csakhamar lokalizálták, úgy, hogy a gyorsan megjelent tűzoltók tárgonce-fecskeendőjének már alig akadt valami dolga. A kár itt körülbelül 100 K. Biztosítva mindkét helyiséget volt.

— **Állandó mozi.** A Heinrich-féle állandó mozgó színház mai előadásainak műsora: Háborús aktualitások; Detektív a mellyezsebben (vígjáték); Tilos a dohányzás (humoros); A tábornok tévedése (humoros); Fürdőkaland; Egy szenvedélyes asszony (dráma 3 felvonásban). Az előadás d. u. 6 s este 8/4 órákor kezdődik.

— **A 37—42-esek sorozása.** Az „öregek” sorozása megtörtént. Az állítók kijelentése szerint: szép eredménnyel. A beváltak részéről lelkes hangulatot tapasztaltunk. Ők is bizony ügy kifizették a kokárdát s viseltek büszkén mellükön, kalapjukon, mint fiatalabb kollegáik. Dal is volt bőven. Nem egy buzási adófizető polgár énekelte végig az utcát s áradozott babájáról, gerleparjáról. Csáktornyáról is sokan váltak be. Bevált Bertin Gusztáv vezető kir. járásbíró, Schwarz Lajos dr. ügyvéd, Heissenberger Ferenc grófi főerdész, Katz Lipót izr. kántor; a kereskedők közül Weisz Sándor, Hirschsohn Nándor stb.

— **Hangok a hadifogságból.** Horváth Antal, a csáktornyai kir. adóhivatal főtisztje, a mozgósításkor Szerbiába került le mint tartalékos hadnagy. Januárban a Kárpátokba vezényelték, ahol februárban oroszfogságba került. Felesége április 10-én kapta első kártyáját, melyet Horváth Antal március 1-i kelettel Worobja nevű városból menezett Csáktornyára. A levél szerint Horváth Antal a levél írásakor Worobjában étezett és onnan Nisni Nowgorodon keresztül Kazánba volt menendő. Most azonban Omskban (Akmolinszk) tartózkodnak Szibériában. A levél szerint, mely Csáktornyára e hó 13-án érkezett, Horváth Antal egészséges s nincs megsebesülve.

— **Hólyagos himlőjárvány.** Alsómuraközt komoly veszedelem fenyegeti e járvány révén. Főlészke Muraszentmária, de onnét már terjed. Elhurcolták már Muravid, Ligetvár, Dráva-síklós és Dráva-egyházára. A muraszentmáriai közt sok s az egy dráva-síklósi (13 án meghalt) eset feltűnően súlyosak. A többi enyhe himlős. A járvány elfojtása érdekében a fertőzött községekben dr. Halász Miksa vármegyei h. főorvos, Árvay Lajos alispán majd később dr. Hollender közegészségügyi felügyelő személyesen intézkedtek. Az alispán a ligetvári körjegyzőnek helyes intézkedéseit megköszönte.

— **A háboruban elesettek árvainak gyámolítása.** Az erős hazafias érzés, mely a magyar társadalom minden rétegét a háború utáni sebek gyógyítására készítet, egy különben is humanusan gondolkodó s erő-

sen szociális érzékű közlisztviselőt állított sorompóba, hogy a háborúsülte özvegyeken és árvákon segítsen. Harmat Nándor ligetvári körjegyző ez érdemben a következő javaslatot tette Zalavármegye árvaszékéhez: »Tisztelettel javaslom, keresse meg az árvaszék a vármegyei jegyzőket és királyi körjegyzőket, ugyisint ezek kamaráját, illetve egyesületét, hogy a háborúban, vagy ennek fáradaibaiban elhalt katonák hagyatékát ingyen leltározzák és tárgyalják, ott ahol a hátrahagyott özvegyek és árvák léte érdeke ezt megkívánja. Hiszen ezek az elhalálozások úgy is rendkívüliek s így az erről való lemondást nem érezzük meg, mert nem egy megszokott jövedelemről esünk el, hanem egy nem reméltől lemondunk. Nem hiszem, hogy akadna valaki, a ki annyira hazafiatlan és kapzsi volna, hogy ezt megtagadná. Hisz minket védett az elesett, tehát adósai vagyunk. Hej de nagyon sokkal! Zalavármegye árvaszéke a hazafias érzülettel sugalt előterjesztést teljes mértékben méltányolván, azt úgy a zalavármegyei kir. körjegyzőknek, mint a községi és körjegyzőknek szíves figyelmébe ajánlja.

— **A háború.** A legádázabb és legvéresebb harcok a mult héten a Kárpátokban folytak. Az orosz minden erejét megfeszítette, hogy kárpáti frontunkat áttörje. Ez azonban nem sikerült. A német déli hadsereg erélyes, haláltmgvető támogatása mellett az orosz offenzívát megállítanunk sikerült. A nyugati szakaszon az oroszoknak az Ondova és Laborc völgyében nagy erőkkkel megkísérelt áttörése óta, amely a husvéti csatában az ellenségnek iszonyú veszteségei mellett teljesen meghiusult, több napig nem volt harc. A Virva és az uszoki szoros közti szakaszon álló csapataink az utolsó napok folyamán minden támadást visszavertek. Az uszoki szorosról északra jelentékeny sikerekre mutathatunk. Tucholktól északra sikerült szövetséges seregünknek több állást elfoglalni és foglyokat ejteni. Ezzel az egész kárpáti vonalon megakadt az orosz előnyomulás. Most az oroszok pihennek; mi is pihenünk, mert kénytelenek vagyunk vele az ismét télire fordult rossz időjárás folytán, mely erősen akadályozza a hadműveleteket, sajnos, a mi hátrányunkra. A kárpáti döntő jellegű harcok fényes sikerei hadseregünknek, annál is inkább, mert ezek a harcokban az oroszok — saját hivatalos bevallásuk szerint — 180 ezer halottat s kétszázazernél több sebesültet vesztettek s hozzá 10 ezernél több foglyot is. Eszerint a Przemyslnél felszabadult orosz hadsereg a kárpáti harcokban szépen megőrlődött. — Az északi harctéren szünetelenek a hadműveletek a beállott kedvezőtlen időjárás miatt. — A nyugati harctéren a franciák ismét offenzívát kezdtek, de minden támadásuk csak fogyasztja erőiket minden további előny nélkül. — A Dardanelláknál az antant az ostromot beszünetelte. Az erőre szükség van Egyiptomban, ahol az előnyomuló török hadsereg az angol érdekeket nagyon veszélyezteti. — A Kaukázusban is keményen folyik a harc, ahol szintén sikeresen küzd a török katonaság.

— **A képviselőház új ülészaka.** A képviselőház új ülészaka e hó 19 én nyílt meg. Az első ülés formális lesz, a további nyolc ülésnapon komoly, érdekes és értékes viták várhatók. Az ülészak két legfontosabb tárgya: a költségvetés és a mandátumok meghosszabbítása. Még nincs elődntve, hogy

a kormány belerjeszti-e a költségvetési javaslatot, vagy pedig július elejétől 1916. január elejéig terjedő időre hat havi indennitást kér. Valószínűleg ez utóbbi fog történni.

— **Elfogytak a vetőmagok.** A földművelésügyi minisztérium intézkedése folytán a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a minisztérium megbízásából forgalomba hozott vetőmagvakra további megrendeléseket nem fogadhat el, mert a rendelkezésre állott készletek egészen elfogytak.

— **Rendelet a korpáról.** A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben újból szabályozza a korpa forgalomba bocsátását. E szerint vámörül malomvállalatok, amelyek lisztet, vagy őrleményt bérért kizárólag az őrlőtől félnek házi szükségletére állítanak és lisztet, vagy egyéb őrleményt eladásra nem örölnek, az előállított korpát tartoznak az őrlőtőlnek kiszolgáltatni. Minden más malomvállalat az 1915. április hó elejétől kezdve előállított korpát és mindenemű egyéb őrlési hulladékokat csak a gazdasági felügyelőségek által kiállított utalvány ellenében és csak az utalványban megjelölt mennyiség erejéig adhat el.

— **Vöröskereszt-válaszos levelező lapok.** A magyar szent korona országainak Vöröskeresztje által létesített tudóstól-iroda a háborúban megbetegedett és megsebesült katonák tartózkodási helyéről, betegségük vagy megsebesülésük minőségéről, illetleg halálukról vagy eltűnésükről a tudakozó közönségnek díjmentesen ad értesítést. A m. kir. posta viszont maga részéről azzal mozdítja elő a tudóstól-iroda célját és könnyíti meg az érdekelt közönség munkáját, hogy egyenesen erre a célra alkalmas válaszos levelezőlapokat bocsájtott ki, amely levelezőlapoknak az a része, amelyen »A magyar vöröskereszt tudóstól-irodája« címzen a tudakozódás történik, 5 filléres postabélyeggel van ellátva, míg az iroda által adandó válaszlap számára szánt válaszlap díjmentes. A közönség tehát, midőn hadbavonult hozzátartozóinak sorsáról felvilágosítást kíván szeretni, legcélszerűbben ezt a levelezőlapot használja, a mely bármely postahivatalnál, valamint a bélyegárusítóknál 5 fillért kapható.

— **A Vasárnapi Ujság** képei között nagy feltűnést keltettek a Przemysl elestére vonatkozó képek, de a többi kép is, a kárpáti és az orosz-lengyelországi harcokból, megannyi új érdekesség. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György és Strug András regénye. Szőlősi Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: a háború napjai s a rendes hírt rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálzás stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a Világkrónikával együtt hat korona. (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett felejtethetlen jó Lajos fiunk és testvérünk elhunytá alkalmával oly nagyarányú együttérzéssel kerestek fel embertársaink, hogy különböző képtelnek vagyunk ezt megköszönni. Azon a tudaton kívül, hogy mérhetetlen veszteségünket szeretett hazánk kívánta tőlünk, ezen résztvegménynyilatkozás is segít nagy fájdalommal elviselésében. Hálásan köszönjük mindenkinek!

Csáktornya, 1915. április 16.

Simon Lajos és családja.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna ošna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradniki:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Nemreju nas neprijatelji obladati.

Nemamo se kaj bojati od neprijateljah. - Mi vnogo bolje stojimo, kak oni. - Opet novi dobički pri karpatskih planinah. - Vu vuzmenih svetkov je rus do 50 jezer vojnikov izgubil svegaskupa.

Velika karpatska bitka. - Rusi vu Karpati četiristo hiljada ljudstva su sgubili. - Karlj i sto lēt star poljodelavec. Serbija ne ufa jurišaii. - Nemci vu Francuzkim. - Obkoljeni reginmenti. - Vu Dukla klanjeu petdeset hiljada ljudstva su sgubili rusi. - Naši vitēzi.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Bojni dovezdašnji poslēdki su našim neprijateljem dokazali, da nemsku i našu vojsku nije moći preobladati makar s kak velikom silom hoćeju to dostići.

Gda su neprijatelji previdli, da nas s vojskom nemreju vuništiti, englezom je vu glavu došlo, da budu nemce i nas nasilili na glad, pak budu nas s tem predobili. Zračunal si je englez, ako od nikud nebuno dobili živež, kak dugo bude nam dosta ono, kaj si sami ploditi moremo. Tak je englez izračunal, da bude nam samo kratko vrēme dosta ono, kaj pri nas izraste, pak je počel takvu politiku voditi proti Nemškoj i proti nam, da budemo zbog glada morali se predati. Ladje, koje nam iz daleke zemlje živež donošaju, kakti rižu, kavu, teju i t. d. a nemcom meso, žito i drugih živežah, je englez sastavil na morju, pak nije pustil na naše i na nemške morje.

Ali ne je vkanil englez vu svojoj spekulaciji, ar naša i nemška vojska, pak i mi, koji smo doma ostali, prek dosta imamo kaj za jesti. Više živeža imamo, kak englez i francuz, med kojimi narod dosta gladuje, ar mi imamo hvalja Bogu takve oranice, koje ne samo za naše, nego i za austrijsanske i za nemške potreboe dosta živeža daju. Tak niti pri nas vu Magjarskoj, niti vu Austriji, niti pak vu Nemškoj nemremo se bojati od toga, da nebi imeli kaj za jesti.

Gda je Nemški orsag videl, kaj hoće englez s tem, da je nemške i naše morske ladje, koje su nam i nemcom živež iz Amerike vozile, sastavil i osvojil, onda je nemška vlada sa svojim ladjami obkolil celu Englezku, da niti vun, niti nutri nemreju morske ladje vu ov orsag. Kaj je englez nam preprediti hotel, to je nemška vlada prepreatila englezom.

Ali ne samo Englezka, nego Talianska,

Spanljaska, Portugalska, Švedska i Norvedska zemlja vnogo strada zbog ponašanja englezah, ar i ovi, poljeg morja ležeći orsagi su najveksi del svcjeg živeža iz Amerike i drugih prek morja ležećih zemljah dobivali.

Mi hvalja budi Bogu imamo ne samo lanjskoga žitka i to tuliko, kuliko nam je do novoga prek dosta, ali tu je protuletje, gda budu naše zemlje krompira, zelenje, povrtelje nam dosta donošale, kaj naši neprijatelji nemreju za se reći. Tak je i s marhom, svinjam, s živadom, jajcem i s drugim hranami. Naše jajce su dovezda najviše vu Englezku izvažali, vezda jim nebuno više dali, nego budemo je sami pojeli.

Dojde jesen, budemo zrnja, sad i drugoga živeža dosta imeli, česa englez nebude imel, pak bummo vidli, gdo bude gladuval, mi, ili on?

Iz toga se vidi, da nas neprijatelji nemreju na živežnem polju obladati. A kaj se tiče bojnog polja, tam pak takaj nikaj nemreju s nami, Nemec je proti francuzu tabor dobil. Deset francuzkih varmegijah nemec ima vu svojih rukah izvan cēloga Belgiuma. Francuz bil rad nazaj dobil ove varmegije, ali mu nemec neda. Tak se je nemška vojska zašancala, da francuz niti korak zemlje nemre nazaj odzeli od nemca. Nemške čete nikaj nečeju zadržati, kaj su od francuza i od njegovoga prijatelja belgianca vu boju odzeli.

I mi smo tak s rusom. Mi s nemcom skupa smo još jedenput tuliko odzeli od rusa, koliko je on vu Galiciji od nas odzel. Ako nam rus nazaj daje odzete zemlje vu Galiciji za one ruske zemlje, kaj mi imamo vu našim rukam, nam još veliki dobiček ostane.

Iz toga viditi moći, da smo do vezda mi jakši, kak naši neprijatelji. Pak da bummo još jakši, to je sigurno, ar je vu Karpatih rus opet tuliko vojnikov izgubil, da bu si premislil ovdj dalje probati tabora voditi.

Dobro nam ide! Za to se nemamo kaj bojati. Sve se tak kaže, da bude nam i još bolje išlo. Samo treba, da imamo potrpljenje! Naši saveznici nemci s našimi vojnikima skupa braniju granicu našega orsaga. Svaki den dobivamo dobre glase od bojnog polja. Kaj se je pripetilo tam vu prošlim tjednu, to našim čitateljom vu ovim dajeno na znanje:

Kak smo denes tjeden pisali, broj ruskih zgubičkov bude se povekšal, da budu prebrojiti mogli sve mrtve, oranjene i vlovljene. Vezda vre moremo na znanje dati, da su rusi vu vuzmenih svetkih do 50 jezer vojnikov izgubili svega skupa.

Po vuzmu su njihovi zgubički sledeći bili: 9-ga aprila su naši i nemci polovili 1600, 10-ga aprila 2150, 11-ga 2180 ruskih vojnikov; odzeli su od njih 23 mašin-puškah. Zbog velikoga zgubička rus je počel henjati s napadanjem. Vezda su vre vu Karpatih samo menšje bitke.

Velika karpatska bitka.

Tri i pol meseca je već minulo, da su rusi započeli veliko bitku med Karpati planinah. Sve prvešje bitke skojemi su probali prek Karpatov vrtri i vu naš lēpi orsag dojtj, samu dečinja igra je bila, proti oni bitki koju su serdin januar meseca započeli vu duklai klanjeu. Ovdj su naj vužeši bregi i čeli šereg dobrih putov pelja vu Magjarski orsag k tomu pak odovud je naj bližešje put vu Gornju — Magjarsku i vu Budapest.

Tretji mesec je već tomu, da su rusi počeli jurišati na ov punt. Vnožina naroda, tuliko da je skorom ne zaveruvati su ovdj skup nabrali i silom vu segurno smrt tirali. To njm je cilj bil, da ovdj gde se naj bolje moramu i moremu se brantti, nam predereju liniju. Taki prve dane i prve bitke strahovitno vnogo krvi su preljali i na gromade su mrtvih ostavili na bojnomo polju i

vu svakojačkih klanjcov. Skim više ljudstva su sgrabili, stēm bolje su se rezbēsili zapovednici. Zatē su i po drugih mestah stēli prēk vdrti. Ako na ovi liniji na ishod ide-mo, svakojački klanjci po redo dojdeju je-den za drugim, najpredi nad lupovski, onda nad užovski i nazadnje nad vereckei klan-jec su stēli prēk dojtī. Tak se je anda pomalem strahovitno krvna bitka po cēli karpatski liniji rezširila i rezvila. Kad pak su naši slavni šeregi od ishodne strani nap-rē vdrti, iz Bukovine su ruse pretirali i jedno krilo je vu Rusiju došo, drugo pak je iz boka vu Galiciji zadobilo ruse, onda je bila najveksa bitka, i tak kervava, kakve je još nē bilo od potlam, kak svēt stoji, takvu bitku je još historija nigdar nē zapametuvala.

Ova karpatska bitka nē samo zato bude zanemita vu historiji i pred bođucom decom, jerbo je na veliki liniji trajala, neg zanemita bude i svrhu toga, jerbo med bregi još nigdar su nē tak veliki tabor imali, kak je ovdi bil. Milljuni su stali pred milljuni, ali nē vu jednim čoporu, nē na jedni jed-naki liniji, neg na menjše čopore širom rez-trgani. Bregi, pećine, strahovitne grabe i klanjci, puti po kojih nēje moći voziti i svakojačke doline su rezdružile ne-rijateljē. Jeden šereg sa drugim samu iako svelikom mukom more savez imati i jeden drugomu samu jako svelikom šteškotjom more negda, negda na pomoć biti.

Pomoć, municija i strošek samu po takvih putih more dojtī, koji su na debeloma snegom zapuhani ili pak od snēžnice i deždja tak premoćeni, da nēje moguće ponjih hoditi i voziti. Kak jedne orijaške ruke prsti, tak su ove čete i šeregi zapil-jeni vu Karpat bregu i pećine.

Ali zato ovi prsti svi kjedni ruki spa-daju, jedna ruka je ravna, kad i kak se moraju preteći ili skup stisnuti. Negda se jeden nazat mora zavnuti, ali ruka je na-mesti i stēm bolje se napneju drugi.

Ruska nam najbolje more reztoinačiti, kak traja ova bez pēlde bitka. Negda jedna četa, koja jednoga brega ili klanjca brani, mora se pred strahovitnom ruskom moćjom nazat potegnuti, ali to neznamenuje to, da se cēli šereg nazat gene, vu kojim šeregu magjarsko vitežtvo i nemška moć vojuje.

Neprofitno pak strahoviten orijaški ruski šereg nemore niti jeden koračaj nap-rē, nemore nikaj važnešega skazati. Od uzoski klanjca na ishod cēla karpatska linija je nam vu rukaj, od uzoski klanjca na zapad pak samu jeden mali falaček bregov su rusi mogli prevzeti. I ovdi su je zastavili i od marciusa meseca niti jeden pedenj nē su mogli dalje dojtī.

Evo tri mesece podjednoma svelikom silom jurišaju i nē su mogući bili jedno važnešu planinu zadobiti. Od dana, do dana friške čete su tirali vu strahovitno boj. Vnišćene regimente s friškami su names-tili, novi regimenti s prvešemi skup su isli na sturmu. Svaki dan gusteši su nastali ruski šeregi i nē jedenput se tak vido, da nebude moguće zastaviti ruske corde.

Ali naši viteži znaju, da domovinu braniju i ako bi još vekše corde doše, s potri bi je. Tak pešički, kad i kanonēri strahovitno su rezrdili ruske šerege i poleg toga nē samu vu jedni mesti morali su presteti sturmanjom i nazat se poteti. Mo-remo reći, barem za točen broj neznamo, da rusi ove tri mesece više sto hiljada su

sgrabili vu mrtvih i pležeranih, i blizu do sto hiljada smu njih polovili.

Im ako samu zadnje dane pogledne-mo, moremo videti, kaj su naši napravili. Svaki dan nekoja hiljada robov, stuki, puške, mašinpške vnoغو municije je nam došo vu ruke, to je točno svedočanstvo, kak strahoviten sgrabček su imali rusi.

Velikoj karpatskoj bitki još nēje konec. Puno vekša je ova bitka, kak to domaj os-tajući mislimo. Dvē zanemite stvari vidimo vu ovim boju.

Jedno je to, da rusi strahovitno vnoغو ljudstva potepeju. Vidi se to iz toga, da rusi nemilostivno i nečimurno tiraju svoje ljudi pred naše jarke i dekunge. Tiraju je pred sigurno smrt.

Druga stvar pak je to, da naši šparaju naroda, čuvaju ga, kak je najbolje moći. Vnoغiput se pripeti, da bi naši mogli iz jed-noga mesta pretirati ruse, ali našim je cilj braniti Karpate i nečēju iz svojih dekungov vun splaziti, neg rajši namesiti čekaju rusko sturmo i odonud je sfondaju. To pak je spametno.

Svrho toga imaju rusi tak veliki sgu-biček. I svrho toga tri mesece trajuci strahovitni borbi, nemoreju rusi našu liniju predrti. I mi svrhu toga s mirnim srdcom mo-remu gledati na Karpate, jerbo rus vu Kar-pati si mora glavu potrti.

Kak vojujeju naši vu Karpati, dosta nam je ako samo nekoji zadnji dan pogled-ne i taki moremo prevideti kak stojimo. Naprimer vlovili smo :

aprila 4-ga	2.020 rusov.
» 5 »	1.400 »
» 6 »	7.570 »
» 7 »	930 »

Dakle četiri dane polovili smo 12 hil-jada rusa vu Karpati. S vnu toga pak smo zadobili dva stuke, četirinaest mašinpških, prēk pet hiljada puških i nezmerno muni-cije. K tomu spada nemška prijava, poleg koje su marciusa meseca 55 hiljada osem-sto rusov vlovili. K tomu moramu računati 44 hiljada ruskih robov, koje su naši mar-cius meseca polovili i taki vidimo, da rusi samu marciusa, dakle jeden mesec su 110 hiljada ljudstva živoga sgrabili. Ako k tomu računamo mrtve i pležerce, kojih je svikak više, kak polovlenih opet moremu videti, da rusi samu jeden mesec su prēk fertal mill-jun ljudstva sgrabili. Dakle tak vojujeju naši viteži vu Karpati i nē tak, kak nekoje plaš-live babe misliju.

Slava i dika njim naj bude !

Zanemiti glasi.

Tisza Lajos grof je pležerani.

Od grof Tisza -obitelja tri osobe vojujeju za našu domovinu vu Karpati. Tisza Kál-mán grof ministerprezidenta mlajši brat hu-sarski kapitan je, Tisza Lajos grof ministerprezidenta još mlajši brat husarski oberlejt-inant je, mlajši Tisza István ministerprezi-denta sin pak je husarski lejtnant. Svi tri Tisza grofi do vezda su skorom vu sva-ki bitki nazočni bili i do vezda srečno su iz bitkah vun došli. Minući tijeden nekoji dan ruska kuglja je trofla Tisza Lajos grofa pri Uzsoku. Kuglja se mu je vu črevu za-pilila i odzaja pri herbitsu je došla vun. Jako nevarno pležeranoga oberlejtinanta su najpredi iz ognja na jedni kolah vu Ökrös-ve občinu spravili. Odonut pak na vlakvu vu Sátoraljajhely. Nazadnje pak na tretji

dan vu jedno budimpeštinski kliniku gde nevarno pležeranoga grofa vraćili budu.

Magjarski husari zadnjiput minući ti-jeden prve dane su stupili doli iz konjov i do petka jutra malo posla su imali, na jed-nim bregu kakti rezerva su čekali dalešnju zapoved. V petek iz dalka su ognja dobili i za čas je bilo videti, da jeden pešički re-giment poziciju si premēnja i svrhu toga nazat se vleče. Tisza grof je k regimentu jahal, da nekakov glas dobi i da regimenta na pravi put spravi, med tem toga gusto su létale kuglje, ali Tisza je srečno došel nazat k svojoj kompaniji. Komaj je na mes-to došel, jeden husar mu javi, da pešički rusi se preblizavaju i vu jako dobri dekun-gi su. Komaj je nekoju sekundu stal na mesti, s bliza su se ruske puške sprozile. Tisza doli opal, odmah su dva podoficiri knjemu skoćili, gori su ga sdigli i odnesli su ga iz brega. Na putu su još dobili ne-koju kuglju i unferoficiri morali su doli deti grofa i strelati na ruse, doklam su samu kuglje imali vu patrolaški. Med tem toga obedva podoficiri su pležerani bili. Zatē se je grof Tisza sam odsebe gori stal, pri-jel se je za podoficire i dva kilometre dalko je pešice išel, doklam su sanićece našli, koji su grofa tak povezali, na kola spravili i s ognja vun poslali.

Dakle vidimo, da i grofi točiju za do-movinu krv.

Orsačku spravišće. Kralj je na apr-il devetnajstoga pozval skup orsački sabor, kojega su decembra 9-ga od neznanoga vre-mena za ključili. Devetnajstoga predpoldan ob deseti vuri orsački sabor bude imal sed-nicu, opoldan pak magnatška hiža. Vu o-bedvė mestah prečitali budu krajski poziv, zatē pak predsedniki prijaviju, kaj sve se je dogodilo potlam, kak su ablegati nē bili skup. Ov dan budeju jeden novi zakon pred-stavili, koj podugsa jedno leto mandatume i s vun toga još nekoji izvanredno silen zakon. Koji ablegati su na bojnom polju, »szabadság« budo dobili, da na sednici nazočni budo.

Sto jajcich pležercem. Vu jeden bu-dimpeštinski soldački špital došla je jedna ženska iz Páty občine. Toma Györgynė se zove i dovica. Dvē velike korpe je donesla i. prosila je zapovednika, da naj zeme to za pležerce. Vu svaki korpi petdeset jajcich je bilo. Zato je donesla ovu malenkost, jerbo i njezin sin je vu ovim špitalu bil i sad iz daleka piše iz bojnoga polja, da nigdar mu je tak dobro nē bilo, kak vu ovim špitalu. Kad je to grof Tisza Istvan ministerprezi-denta gospa pozvėdila, odmah je pisala je-den lepı zahvalni list vu Páty občinu, To-ma Györgynė dovici.

Svetek vu dekungo. Vu Južni—Gal-iciji minući tijeden su sa lepom svečanost-jom prēk dali Tyra Andras 65. pešičkoga regimenta stražameštro prvi klas sreberni križec. Tyra Andras zaslužil si je ovu nag-radnu. Tyra pravi magjar je i već deset lēt služi soldačiju. Jedenput vu veliki sili hitro je skup nabral 140 bakov i barem je već od više stranih pležerani bil na jednim 1000 metrov visokim frontu jeden cēli rus-ki regiment tak dugo zastavil, doklam su se naši rezviti mogli i ruse sboka dobili, koji su 500 robov ostavili našim. To pak su samu Tyra stražameštru mogli zahvaliti, da su ruse preobladali i tuliko njih polo-vilji svrhu toga je dobil prvi klas sreberni križec. Ezredeš s lepim govorom je poh-

valil stražameštra i njegvo vitežtvo. Križec su vu jednim dekungo dali Tyra stražameštro.

Đete vu ognju. Molnár Jozsef pet-najst lét star nagykanizsainski dečec još lani vjesen je skočil od roditeljov, splazil je na jeden soldacki vlak i tam se je skrili. Več je vlak proti Galiciji vozil naše soldate, kad su spazili dečeca. Dečeca su odmah doli steli štirati, ali on se je tak dugo plakal i prosil, doklam se je na molil, da soldatima dalje putuje. Tak je došel Molnár József na bojno polje i tam je četiri mesecov vu ognju bil. Batriven i seguren dečec tam je ležal vu dekungo i nosil je soldatom vodu, hranu municiju, tojest kaj je ravno potrebno bilo. Na četrti mesec sbeležal je i tak je došel vu špital, gde su ga zvrčali. Kad je ozdravil, ně su ga više pustili na bojno polje, neg su ga dimo spravili vu Nagykanizsu k roditeljom. Ali nemiren dečko něje mogel doma ostati, neg je opet skočil. Ali sad mu je već sreća ně poslušila da na bojno polje dojde, jerbo roditelji kurenterali su ga i poleg kurentacije vu Szabadki policaji vlovili su ga i dimo odšperali. Još budemo čuli odnjega glas, da je i tretjup skočil.

Štroški velikoga boja. Jedne londonske finanske novine pišeju, da prve šest mesecov 50 milijardov je koštal boj k tomu treba računati oni 10 milijardov, koje su francuzi i rusi vu novi bankov vun dali, dakle od prvoga julišna, do zadnjega decembra potrošili su vu boju stojeći orsagi 60 milijardov na boj.

Iz kovačkoga detiča lejtinant. Kalmár István hódmezővásárhelyski kovački detić vu mobilizaciji, kakti kaprol je došel k svojemu regimentu. Vu slavni krasniški bitki, jedno celo diviziju je obranil, da su ju rusi ně obkolili i vlovili. Vu lemberski bitki sa osemnajstemi baki odzel je od rusov jednoga štuka i polovil je 35 rusov. Pri Dukla klanjcu oficiri su doli opali, on je zel přek komandu i zadobil je jedno važno poziciju. Pri Kraszniku je dobil mali srebreni križec i stražameštersko šaržu, pri Lembergu pak veliko zlato medaliju. Vu Dukla klanjcu pak se je tak vitežki i spametno sponašal, da ga je šerega glavni zapovednik za lejtinanta imenoval. Napoleoň je rekul, da svaki prosti soldat, generalsku šaržu vu telečaku nosi. Istina je.

— Vilmoš cesar i boj. Jednih velikih i glasovitih amerikanskih novinah plemeniti urednik, prosil je Vilmoš cesara, naj mu odgovori, kaj misli kak bude se boj dovršil. Vilmoš cesar posluhnuł je prošnju i ovak je odgovoril :

— Naj vekša želja mi je bila navěk da tak zaključim svoj život, da Nemska zemlja vu miru ostane i da nebudem moral preživeti jeden veliki boj. To sem svojim životom dosta skazal i dvajstišest lét, kak kraljujem nigdar sem ně na boj pomislil. Posvedočil sem već, da niti ovoga boja, niti pak drugoga složitj nigdar sem ně nakanił. Znam, da ovomu boju něje Nemska zemlja zrok, neg druge vlade, koje proti nam vojuju. Ali denes, kad smu već na serdin boja, dužnost mi je, da scělom močjom do konca budem vojuval i osvedočeni sem, da Nemska zemlja bude zadobila ovoga boja. I denes sem na bojnom polju svojemi vitežki soldati skojemi budem i moral budem boja zadobiti.

Vitežka puca na bregu. Vu Mára-

maros varmegiji su takvi bregi, na kojih je i vu najvejšoj vrućini stalen sněg. Na jednim bregu med pastiri živi jedna puca za koju sami pastiri neznaju odkud je došla, što i gde su njezini roditelji, jerbo to stvar niti nigdar su ně pitali odnje. Dobrodušni pastiri na Fatanica ime su ju krstili i tak su ju odhranili.

Kad smu ruse odovut pretirali, nekoja četa je zaostala med bregi i tu se je potepala. Jedenput sa ruskim soldatom se je zisla Fatanica.

— Gde su magjari, za roždji nadnjom ves obrašeni rus.

— Vu vrazim jarku.

— Gde je vrazi jarek ?

— Pokažem ti, ako me nebuděš bantual.

— Nebom te bantual.

— Presegnj.

— Dobro je, samu hodi.

Puca je pelala rusa, koj je naprě moral iti. Kad su do jedne gliboke grabe došli, puca je pošiknula rusa, koj je vu strahovitno globušćinu odletel.

Tak je sfondala petnajst rusov i denes ju pastiri još bolje poštujuju, kak su ju predi, jerbo ona je počistila brega od nečimurnoga neprijatelja.

Naši viteži.

Obkoljeni regiment. Varaždinskoga, naše armadije jednoga najstarešega i najglasovitěšega regimenta pri Ottyniu (med Kolomea i Staniszlau) jedna ruska divizija čisto je obkolila. Petricevics kapitan hitro je skup pobral jedno četiri sto reztepenih soldatov i silno šturma je napravil na puno jakši i moćneši neprijatelj i stěm je oslobodil cěloga regimenta. Više vrsti su povedali, kak se je to pripetilo. Sad od ovoga obkoljenoga regimenta jeden oficir je ovak povedal ovaj dogodjaj :

— Četiri vure sem ruski rob bil. Vjuro proti peti vuri, još je takva kmica bila, da človek sam svoju pretegneno ruku ně videl. Spali smu, kak mormote za světom ostavljenim Ottyniju i ně smu se nikakvoga zla nadjali. Mi oficiri na pol oblečeni smu spali na slami.

Iz nenada praskati su počele puške pred hižum i doklam smu sna iz očih strěbili, rusi kak vrzi su već nad obloke nuter skakali. Naš naj spretněši zapovednik Budiner ezreděš, mogućen je bil vu kmici vun skočiti nad oblok na vulticu. Razmi se, da ovdj je ravno rusom vu ruke opal. Dva horvatski soldati su knjemu skočili, přek rusov su vřli, oslobodili su ezreděša, barem je već onda više pležerov dobil.

Mi drugi ně smu bili tak srećni. Tri kanonerški kapitan, jeden pležerani lejtinant, jeden doktor i ja smu bili još vu sobi. Vrata su potřli rusi su nas previziterali i sve su odnas zeli, barem je kak malo vředna stvar bila.

Od jednoga kanonerškoga kapitana ně menje, kak dvanajst hiljada korun su vkrali, odmene su zeli vuru, trispetdeset korun, revolvera i druge menjše stvari.

Vu ovim vremenu vun vu seli strahovitna borba se započela. Naš kapitan, Petricevics, kak sem potlam čul, skup je pobral nekoju stotin soldatov i navalil se je na dvanajst hiljada rusa. Petricevics dobro je znal, da vu oni hiži gde smu mi bili, je i ezreděš i svrho toga scělom močjom je proti

ovi hiži vdral. I kaj je ně zaveruvati, pripetilo se je. Predpoldan ob deseti vuri naši soldati došli su do hiže i nas su oslobodili.

Predi kak bi vun bili mogli dojtj, spraznami rukami smu se na ruske stražane navaili. Stražane nekoje smu doli vudřili, nekoje pak smu pretirali i onda smu počeli bežati, da vujdemo. Na vulticah strahoviten položaj se videl. Sveposut cěli kupi su bili sklajeni iz mrtvih i přek ovih smu morali skakati.

Istina, da i odnas je vnoگو dobrih dečkov doli opalo, ali kam smu gledali, sveposut ruski mrtvi su ležali. Naš regiment vu mrtvih i pležeranih blizu do hiljada je sgubil, ali rusi više hiljada mrtvih su imali. Slavno bitku istina, da smu drugo platili, ali ruse smu vun sbili iz ove važne pozicije i obranili smu dvanajst štukov.

Tak slavno su naši susedi vojuvali vu Galiciji. Slava i dika njim !

Munkacscki honvédi. Rusi ostavili su svoje pozicije i nazat su se potegli. Popřiliki pol kompanije je osjguravalo ruski bėg. Moór László 11-ga honvedskoga regimenta namestni oficir zapoved je dobil, da svojom četom ako je samu mogućno, naj prime ove pol kompanije rusa. Moór odmah se sa 25 honvédi k tomu pripravil. On sam i sedem honvédov dalko naprě je hodił, da najde ruse, koji su se po jarkah skrivali i něje bilo je moći nigdi spaziti. Zabadav se je ogledaval okoli, rusi su nekam sniknuli. Sad od male čete na deset korakov hitro su puške spraskale. Moór je od děšnoga krila tak blizu rusov došel bez toga, da bi je bil spazil. Od male čete polovica je pležerana bila, ali namestni oficir niti vu misliti je ně štel, da se svojemi četirami honvédi nazat potegne. Tak je počel na ruse strělati, da su se svi preplašili i kad je zahtěval, da naj se predaju, rusi su odmah hitili doli puške. Moór je tak jednoga ruskoga oficira i 37 rusov vlovil s vun toga pak su dvajsti vu jarku mrtvi ili pležerani ležali.

Moór je prvi klas srebreni, Hody János dobrovoljac, Sztraka Istvan kaprol, Kovacs Károly freiter, Vas Istvan, Sarkady Antal, Fekete András i Balla László honvédi pak drugi klas srebreni križec su dobili.

Lühe lejtinant. Lühe Nándor 12-ga husarskoga regimenta lejtinant višeput je puno moćnešega neprijatelja pretiral i jako važne prijave donesel svojemu zapovedniku. Jedenput sa 18 husari spazil je 35 neprijateljskih kolenikov, odmah se je nanje navail i pretiral je. Počasu više patroli je k sebi zel i tak je 40 kolenikom zapovednik nastal. Taki je na jedno celo rusko kompaniju je komenděral, koju je takodjer barem je vnoگو više rusa bilo, na sve kraje širom rezbil. Za nekoji dan netruden lejtinant cěli ruski vlak vlovil. Dva ruske oficire je vlovil, odzel je 25 svakojačkim stroškom napujena kola i 10 ruskih konjov. Njegvo Veličanstvo vitežkoga husarskoga lejtinanta, je sa tretji klas soldackim križecom nagradilo, takodjer zaslužil je i oberlejtinansku šaržu.

KAJ JE NOVOGA ?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Izpričavanje regruta.

*Tužno pripječenje, kaj se je zgodilo,
Čelomu orsagu jako je žalostno.*

*Oj nesrečna Srbska, ti zemlica mala,
Koja si nam tužnim nemir napravila!*

*Svemu tomu kriva Srbija nemila,
Da naše junake tam zemlja pokriva.*

*O ti tužna zemlja ne si vredna toga,
Da je vnogi junak našel svoga groba.*

*Moral sem oditi po širokom svētu
Vezda, kada bil sem vu najlepšem letu.*

*Medjimurje malo bilo si v radosti,
Vezda si ostalo vu punoj žalosti.*

*Marcuša meseca petnajstoga dana
Ostavil sam para k srcu povoljnoga.*

*Moral sem ostavit Medjimurje malo,
Gda je v svakim grmu lépo cvetje cvelo.*

*S Bogom mi ostante pajađai ljubljeni!
S Bogom dragi znanci i svi dobri ljudi!*

*Jedennajsta vura v časi je odbila,
Koja nas s ženami odmah rezdružila.*

*Friško su genuli tu črnu mašinu,
Pak nas odpeljali vu tužnu Kanižu.*

*Tam pri kraju štreke smo z cuga dol stali,
Pak smo mašerali svi k svojoj kasarni.*

*Oj ta tužna vura došla nam je sada,
Nemo već veseli mi za svoga mlada.*

*Zadnjič jesem rekel svojoj dragoj ženi:
Naj ostane věrna svojoj domovini!*

*Ovak jošće jenčut svi skupa rećimo:
Da nam Bog poživi našu domovino!*

Oletics Jožef
Majorlak.

— **Naš kralj i sto lēt star poljodelavec.** Iz Trefā taljanski varaš ov znamenit dogodjaj pišeju: Ov mesec 12 ga na fallansai prefekturo 200 lire penez je došlo, koje je naš kralj Ferenc Jožef poslal. Njegovo Veličanstvo ove peneze je Bolongalo Antonio poljodelavcu poslalo, koj je sad spunil sto lēt. Bolongalo 1849 ga leta tri visoke gospode je prevozil na jednim čuno iz Trefaje vu Lauen. S medju tri putnikov, kak se to potlam pozvedilo jeden je naš kralj Ferenc Jožef bil. Sad, kad je poljodelavec sto lēt spunil, njegvi vnuki su jedno kartu poslali kralju, na kojuj je starca slika stala. Opomenuli su stēm, na on mali dogodjaj, koj se je pred šestdeset i šestimi lētmi pripetil. Kralj naš i sam se još seti na čnu vožnju. Kralju je jako povolji bilo, da su ga nato opomenuli i odniah je starcu 200 lire poslal. Stara taljanska kraljica, koja sad vu Steria varašu stanuje, takodjer poslala je sto lēt staromu poljodelavcu 100 lire.

— **Rimpapa za mir.** Gaspari kardinališ, rimpape tajnik ovu odredbu je dal vun:

Sveti Otec poželil si je, da majuša meseca, kad se svi pomatjamu Blaženi Devici Mariji, da po svoju crkvah čeli majuš mesec, jedna molitva bude molitva, koju sam bude spisal. Koj barem dvajstiput nazočen bude vu crkvi, kad se ova molitva za mir bude molila, tri sto danov grēhov odpraščanje zadobi.

— **Spametna odredba.** Ministerium pod brojom 1198/1915. jedno spametno i jako hasnovito odredbu je dal vun. Poleg

ove odredbe pšenicu, ječmena, hrz, žito, zob, graha i krumpira ništi naprē nesme prodati, ako pak je već prodal, ova pogodba nikaj ne valja. Koj proti ovi odredbi zagreši tak prodavec, kak i kupec do šeststo korun strofa i do dva meseca rešta se bude kaštigal.

— **Četiristo hiljada ljudstva su rusi zgubili vu Karpati.** Jedne glasovite taljanske novine pišeju jeden izkaz, poleg kojega su rusi puno više sgubili vu Karpati, kak to vu ruskim službeno prepoznati hoćeju. Ruski službeno prepoznaju, da marciusa drugi polovici, kad su najjakše bitke bile vu Karpati, sto osmedeset hiljada mrtvih su sgubili. Pležercov pak je prek dvēsto hiljada. Dakle rusi sami prepoznaju, da četiristo hiljada ljudstva su sgubili. Taljanske novine pišeju, da to neje istina, jerbo je zgubicek puno vekši, samo rusi to tajiju.

— **Srbia ne ufa jurišati.** Kad su rusi započeli strahovitno offenzivu na Karpate, zapoved su poslali srbskomu kormanu, da odmah naj počne boj pri Szavi. Srbski korman neje mogel ovu zapoved izvršiti, jerbo nema dosta kanonov i mučicije. Ruski korman, kad je previdel vu kak veliko drēvu je zagrizel pri Karpati, opet je opomenul srbskoga kormana, da odmah se navalil na Magjarsko. Srbski korman niti sad je uē bil vu takvim položaju, da bi mogućen bil zapoved izvršiti, jerbo ovu vrēme je ravna se posvadi s bulgarci na bulgarski granici i ta je moral vekšo stran soldačije poslati.

— **Naši zrakoplivci bombardiraju Antivari.** Times novinam javiju iz Szentpētervára: Na vuzem su osztrak—magjarski zrakoplivci bombardirali Antivari. Sve skupa dvajsti dvē bombe su hitili doli na varaš, koje su sve dobro doli došle i veliki kvar napravile vu varašu. Ravno on dan su i na Podgoricu hitili devetnajst bombih s med kojih su dvanajst trofile Sveskupa petdeset osobah je vumrlo i vnogo su rajeni bili.

— **Taborska pošta.** Već smu pisali štere taborske pošte voziju i kak voziju do pet kilogramov žmehke pake, sad opet nam naznanje davleju, da od 19 ga aprila, do 23-ga štere pošte budeju vu ovu ime vozile. Dakle vu ovim vremenu ove pošte budeju pake vozile: 9, 11, 13, 17, 18, 22, 27, 29, 30, 39, 45, 46, 51, 55, 56, 70, 78, 79, 81, 83, 87, 88, 94, 95, 101, 104, 106, 116, 119, 126, 139, 156, 186, 210, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 315, 316, 317, 319, 350 i 507.

Još jedenput opominamu svakoga, da po taborski pošti neje smeti nikakvoga stroška poslati, neg samu opravu, duhana, cigarije i cigarettine. Koj skrivečki nekaj drugo zamota vu pak i to se pozvēdi, svega bude kvaren.

— **Nemci vu Francuzkim.** Kak su rusi na Karpate počeli stak velikom silom vdirati, taki su i francuzi počeli na čeli liniji na nemške pozicije sturmati. Strahovitna bitka se je i tam započela. Dan i noć su tak pokali štuki, da se je zemlja tresila. Francuzi jeden za drugim su na sturmu išli, ali navēk su drago morali platiti, jerbo na hiljada mrtvih i pležeranih su ostavili na bojnom polju k tomu pak su nē bili mogućni nemce jeden koračaj nazat pretisnuti. Kad su nemci vidli, da francuzki šereg strahoviten sgubicek ima, sami su na sturmu išli i francuze na čeli liniji su nazat pretisnuli i sve francuzke pozicije zav-

zeli. Francuzi na čeli liniji retirēraju. Bitke još trajaju.

— **Petdeset hiljada ljudstva su sgubili rusi vu Dukla klanjcu.** Januar meseca se je započela ruska offenziva prema Karpatom i marciusa meseca tak se rezvila bitka, kakve je još vu ovim celim boju nē bila. Prek Dukla klanjca tak su vdiralil rusi, kak grabežljive i divje stvari i cilj njim je to bil, da zadobiju proti Homonna vodećega puta. Sad vidimo, da rusi ravno su nē mogli svoj cilj postići, jerbo rusi ravno tak dalko su i denes od svojega cilja, kak su bili, kad su offenzivu započeli. Okolo marciusa 15-ga veliko pomoć su dobili rusi. Vu Dukla klanjcu su najbolje vdiralil i sim su dotirali sve one, koji su pred Przemyslom stali, takodjer i one, koji su vu Przemyslu zavjeli bili, onim su taki oružje dali i vu Dukla klanjec natirali. Ovi su s korom svi opet nam vu ruke došli i sami su valuvali, da su vu Przemyslu zavjeli bili.

Prava offenziva marciusa dvajstičetrto-ga se je započela i jednako je trajala, do aprila sedmoga. Naj jakše bitke su vuzme-dane bile i samo sad su malo henjale, kad su rusi strahovite sgubice imali. Zadnja ruska offenziva je ravno takva bila kak kad su pervič na Przemysl išli, nē su zaluvali krv i ljudstvo, po točnih računov petdeset hiljada ljudstva su sgubili ovdj vu mrtvih i pležeranih, svun toga pak su deset hiljada polovili.

Pesma težkog vremena.

*Jezero devetsto
Štirinajsto leto,
Reziša se žalost
Po širokim svetu.*

*Kaj bi išel nazaj
Branit domovinu,
I čelu Magjarsku,
Našu kraljevinu.*

*Vi nesrečni srbi,
Nečermurni sini,
Ki ste vnogu ljubav
Širom rezdružili!*

*Čuvaj Bože kralja
I svetlu korunu!
Vtiši težkog boja
I to strašnu bunu!*

*Naj predi kraljiča
Mladoga vubili
I njegovu ženu
Prez najmenjših krivjih Dni podpora bila.*

*Vnogi otec, mati
Zgubili su sina,
Koji bi pod stare
Dni podpora bila.*

*Vnoga grličica
Zgubila je para,
Koga je vu svojem
Srcu zadržala.*

*Vnoga žena s decom
Za muža tuguje,
Da pismo, nit glasa
Od njega nečuje.*

*I vnoga dečica
Svojev vernog ota,
Vnoga tužna žena
Muža povoljnoga.*

*Ona tužna piše
Do črlenog križa,
Al joj odnut dojde,
Da v miru počiva.*

*Vnogi otec, mati
Sinu se spričava,
Da si ga tužnoga
Vu tabor odpravlja.*

*Da je vre pokopan
Zdavja v črnu zemlja,
Odkud se već nigdar
Šim povrnl nebu.*

*Budi veren sinek
Kralju, domovini!
V kojoj si se rodil
D roditeljih milih.*

*Vnogi je ostavil
S drobnom decom ženu,
Vtugi i žalosti
Na tim tužnim svetu.*

*Osmi mesec traja,
Kak je strašna borba
Kaj se krv prelēva
Vnogoga junaka.*

*Poljeg srbske volje
Preminil je z svēta,
Koj bi v miru živel
Nekoliko letah.*

*Vnogi po špitalih
Teško su ranjeni,
Svaki moli Boga,
Da predi odzdravi.*

*Mir i pokoj večni
Daruj jim Gospodin,
Ki preminul su
Na drugi svēt ondi!*

Zsgānecz Józsefné
Zalaujár.

Za taborsku poštu gotovi kuvertisanaplom, takodjer! TABORSKE KARTE se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižariel. Ciena: kuvert—2 fill. — taborska karta — 1 fill.

Urednikova pošta.

Dobili smo sledeće pisme 1). »Jezero devčtato.« (N. R. tizedes vu taboru). — 2). »Molbena pisma za vojniko na bojnom polju.« (Sz. M. Alad—Domboru). — 3). »Taborska pisma.« (B. J. Felad—Fuzstafa). — 4). »Zaostatna vremena.« (V. Á. Felad—Vidafalva). — 5). »Pisma žalosnih regrutov.« (P. B. Vizizsenyörgy). — 6). »Pisem mladoga regruta.« (M. P. Delejes). — 7). »Pisma taborska.« (Z. J. Zalaujvár). — 8). »Na smrt pripravljen junak.« (S. Gy. Muraszentmárton.) Gori spomenute popévke budu izlazile vu našim novinam, nekoje s velikimi, a nekoje s malimi popravkami.

Još jedenput prosimo one, koji nam popévke pošleju, naj je predi na takvoj poznatoj vízi (ariji) izprobaju, pak pisme makar i s olovkom, ako pero nemaju, lépo izpišeju. Mi z drage volje prepíšemo i za štampu sposobnimi izravnamo pisme, ako je moguće. Koj ima vu glavi dobre misli, naj jih napiše i pošle, ar svaki medjimurec rado čita one popévke, koje iz srač naših ljudih izviraju.

S pozdravom! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40 —
Rozs	Hrč	30 —
Árpa	Ječmen	26 —
Zab	Zob	26 —
Kukorica uj	Kuruza suha	25 —
Fehér bab uj	Grah beli	80 —
Sárga bab	Grah zuti	75 —
Vegyés bab	Grah zmešen	75 —
Kendermag	Konopljeno seme	32 —
Lenmag	Len	34 —
Tökmag	Košćice	42 —
Bükköny	Grahorka	25 —

986 1—2

Cražim

víncelíra

s odrastom družinom za Stridóvár (Štrigovo) kraj Csáktornya uz vrlo povoljne uvjete. Upišati s oznakom dodadašnje službe i zah-tjeva na

fodróczy Radkersburg
(Štajerska).

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakod-ulica híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti **VAPNA.**

Koji treba zazidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalesu cěnu. Koji treba cěli vagon dobi vapno čisto fal. Trži cěpanoga suha bukova drva ilapora na vagu.

986 78—8

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

heti-betét- és előlegűzletágának X. csoportját 1915. május hó 5-én nyitja meg s az abban való részvételre a t. közönséget felhívja. Egy-egy könyvecskére 1 koronától fölfelé bármily összeg erejéig történhet hetenként a befizetés, melynek tartama 156 hétben állapittatik meg. A 156 hét pontos befizetése után minden egy korona befizetése után annak kamataival együtt 165 korona fizettetik vissza a takarékpénztár által.

Előlegűl minden egy korona befizetés után az intézet kötelezvény vagy váltó alapján megfelelő kezesség mellett K 165.— folyósít a mindenkori pénzvizonyoknak megfelelő kamatláb mellett.

Vidéki befizetőknék postabefizetési lapokat díjmentesen bocsátunk rendelkezésére!

986 2—3

Most jelent meg!

A világháború okiratai:

Az Osztrák-Magyar Vörös könyv . . . ára 1 kor.
A német fehércönyv „ 30 fillér
Az angol kékkönyv I. rész „ 40 „
Az angol kékkönyv II. „ „ 60 „
Az orosz narancssárgakönyv „ 40 „

Kinek jár segély?

A berukoltak és hozzátartozóik igényei ára 20 fillér

Háborús nagyhatalmak:

A cár birodalma ára 40 fillér
Törökország és Egyptom „ 40 „
Angolország „ 40 „

Háborús irodalom:

Sven Hedin, Egy harcban álló nemzet ára 1 korona
Connan Doyle, Veszedelem „ 40 fillér
Fényes László, A szerb harctérről „ 3 korona
Kálnoki Izidor, Háborus tréfák „ 40 fillér
Liliencron, Háborus novellák „ 3 korona
Gróf Andrassy Gyula, KINEK BÜNE
A HÁBORÚ „ 2 korona
Normann Angel, ROSSZ ÜZLET A
HÁBORÚ ára 1 korona 60 fillér

Kaphatók: fischel fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében, Csáktornyan.